

LUNDS UNIVERSITET

Att skriva fram samtycke

En feministisk poststrukturalistisk studie av samtycke i *Skam*
karaktärerna Noora och Williams relation.

Genusvetenskapliga institutionen vid Lunds universitet

Författare: Linda Olofsson

Handledare: Irina Schmitt

GNVK22, vårterminen 2021

Abstract

Based on a feminist post-structuralist framework, and a media analytical input, this thesis examines how consent is produced, handled and understood in the relationship between the two characters Noora and William from the Norwegian web series *Skam*. Through a feminist film analysis and the method of close reading, this thesis has been able to construct the analysis based on four sub-questions that follow a relatively chronological order of the material. The thesis conclusion is that consent is “spelled out” through heterosexual ideas about the dominant man and the passive woman. The heterosexual power relations that are produced and reproduced in the context of the characters relationship are being normalized and romanticized. The problem in William's conceptualization of consent is presented as Noora's own fault and for which she is responsible, which leads to her submitting to William's will. This indicates that the series has made a selection of representations of gender that are expressed in how consent is "spelled out" in the relationship. By deconstructing the presentation and construction of gender, consent in the characters relationship can be understood as how femininity, masculinity and power relations are expressed and represented in media.

Keywords: consent, feminism media analysis, , *Skam*, post-structuralism, gender.

Nyckelord: samtykke, feministisk medieanalyse, *Skam*, poststrukturalism, genus.

	2
Inledning	3
Syfte och frågeställningar	4
Bakgrund	4
Att skriva fram samtycke	4
Vad är Skam	4
Material	6
Tidigare forskning	6
Feministisk medieforskning och filmanalys	7
Postfeministiska romantiseringar	8
Samtyckes-dynamiker och önskvärdhet	9
Teoretiskt ramverk	10
Feministisk poststrukturalism	11
Heterosexuella matrisen	11
Respektabilitet	12
Hegemonisk maskulinitet	12
Postfeminism	13
Metod	14
Feministisk filmanalys	14
Närläsning	15
Min närläsning	16
Etik	17
Analys av materialet - Förhandlingar av samtycke	17
Dominans - samtycke som ordningsskapande inom den heterosexuella matrisen	18
Handlingskraftighet - ett maskulint och legitimt framskrivande av samtycke	21
Respektabel - ett svårfångat framskrivande av samtycke	23
Ambivalent önskvärdhet - samtycke som förstärkare av en postfeministisk logik	26
Slutsatser	31
Avslutande reflektioner och vidare forskning.	33
Referenslista	35
Material	37

Inledning

År 2016 såg jag för första gången den norska webb-serien *Skam* och blev direkt betagen i karaktärerna Noora och Williams kärleksrelation. Jag reagerade inte när William vid flera tillfällen, trots att Noora säger nej, frågar om de ska umgås och utpressar Noora till en dejt. Inom feministisk medieforskning argumenteras det för att språket i medier konstruerar och producerar utvalda föreställningar om kvinnor och män som givna identiteter (Hirdman & Kleberg 2015). Medias framställningar av subjekt blir därför kopplade till social och kulturella villkor som reproducerar maktobalansen mellan kvinnor och män (ibid). När jag såg *Skam* uppfattade jag Noora och William som kära och såg inte problematiken kring William som inte godtar Nooras nej. Jag blev därför intresserad av de narrativ om samtycke som skapas kring Noora och Williams relation utifrån föreställningar om kvinnor och män.

Uppsatsen kommer att undersöka och problematisera hur samtycke skrivs fram i Noora och Williams relation och hur det påverkas av givna idéer om kön/genus. Genom en poststrukturalistisk begreppsapparat kommer uppsatsens fokus vara på kön/genus som konstruerat och som en del i subjektskapandet. Längre fram i uppsatsen kommer jag att diskutera att diskurser kring samtycke är könade och detta gör att uppfatta sig eller identifiera sig som kvinna eller man kan påverka ens val i att hantera samtycke. Medier reproducerar bestämda urval av detta som följer en heterosexuell maktobalans som existerar i samhället. Med en feministisk media- och filmanalytisk ingång ska uppsatsen skapa en förståelse om hur serier kan framställa och porträttera ett viktigt och önskvärt men svårtolkat begrepp som samtycke. Samt bredda förståelsen kring samtycke som ett paradoxalt begrepp som är kontextuellt bundet.

Skam är en dramaserie som skapades för att ge ungdomar något att relatera till och har blivit kallad för världens bästa ungdomsserie (Faldalen 2016). Idag är den en del av det norska kulturarvet (Palm 2018). Ballam & Granello skriver att ungdomar söker information från medier och sin omgivning för att veta hur de ska agera som vuxna (2011:423). Denna uppsats följer argumentationen att medias framställning är en del i de samhälleliga förhandlingar om hur en förståelse och praktisering av samtycke kan ske. I Sverige är samtycke i romantiska/sexuella relationer ett viktigt och omdiskuterat ämne som ska ha en tydlig plats i samhället där personer ska veta vad samtycke innebär (Prop. 2017/18:177 :103). Det behövs

därför fokus på medier som ungdomar tar del av som *Skam* där det finns en problematik kring att ungdomar kan tro att sättet William agerar på är legitimt när det framställs som romantiskt.

Syfte och frågeställningar

Uppsatsens ska analysera och problematisera framskrivandet av samtycke i *Skam*-karaktärerna Noora och Williams relation med hjälp av ett feministiskt poststrukturalistiskt ramverk. Utifrån följande frågeställningar:

- Hur skrivs samtycke fram i karaktärerna Noora och Williams relation?
- Hur påverkar givna idéer om kön/genus framskrivningen av samtycke?

Bakgrund

Att skriva fram samtycke

Skriva fram samtycke innebär att analysera hur samtycke framställs i serien mellan Noora och William, både konceptuellt och i konkreta situationer. Hur samtycke förmedlas, hanteras, uppfattas och förstås och inte bara det sexuella utan även samtycke till att umgås och tycka om varandra. Med samtycka till att tycka om varandra menar jag hur och varför karaktärerna framställs tycka om varandra. Uppsatsen ska inte fokusera på situationer där karaktärerna fysiskt tvingar sig på varandra, utan situationer där karaktärerna uppfattas aktivt delta men det är inte entydigt att deltagandet är frivilligt.

Vad är Skam

Skam är en Norsk dramawebbserie som sändes mellan 2015-2017 och handlar om elever på en gymnasieskola i Oslo (NRK p3 2017). Vi får följa ett tjejgäng bestående av Eva, Noora, Vilde, Sana och Chris som går första året på gymnasiet. Ett genomgående tema är att varje säsong fokuserar på en specifik karaktär och dennes liv. Säsong *ett* handlar om Eva, säsong

två om Noora, säsong *tre* om en tidigare bikaraktär Isak och säsong *fyra* om Sana. *Skam* ska skildra hur det är att vara ungdom i gymnasieåldern i Norge och att behöva hantera olika känslor samt sociala relationer/situationer. Serien är skapad av Julie Andem som inför *Skam* gjorde många noggranna studier och intervjuer med ungdomar för att få information om vad de ville se (Faldalen 2016). Serien skulle belysa olika problem och svårigheter som ungdomar möter i livet samt hur de både kan förhålla sig till och hantera detta. På sidan om serien användes sociala medier där karaktärerna i *Skam* hade egna profiler som tittarna kunde följa för att kunna relatera till karaktärerna (ibid).

Noora och William blev ett populärt kärlekspar trots att Noora ofta är tydlig med att hon inte tycker om honom och tycker att han är dryg. William verkar inte bry sig om detta och försöker få Noora att umgås med honom. I mitten av säsong två blir Noora kär i William och de inleder en relation. Båda karaktärerna verkar belysa och romantisera redan existerande normer kring att män ska aktivt uppvakta kvinnor och kvinnor ska passivt bli uppvaktade. Detta gör inte andra kärlekspar i serien i samma utsträckning som Noora och William som har säsong två dedikerad till deras relation. Därför är deras relation central för uppsatsen för att undersöka hur samtycke skrivs fram.

Noora är 16 år gammal och bor i ett kompis-kollektiv i en lägenhet i Oslo. Hon framställs som en feministiskt självsäker cis-tjej som inte bryr sig om saker heterosexuella gymnasietjejer ofta finner viktiga, som fester, drama, killar eller sex. William är 18 år gammal och går sista året på gymnasieskolan. Hans föräldrar är skilda och han bor själv i en stor lägenhet och kör en exklusiv bil, vilket tyder på att han har mer pengar än vad en 18-åring brukar ha. Han är populär och framställs ha sex med många tjejer som han inte känslomässigt bryr sig om, för att upprätthålla bilden av sig själv som skolans åtråvärda kille. I säsong ett blir Nooras kompis Vilde kär i William efter att de haft sex, men William pratar inte med Vilde. Noora tycker att William utnyttjat Vilde och Vilde konfronterar William om detta men får ett otrevligt svar tillbaka. När Vilde sårat går iväg kliver Noora fram som stått bakom Vilde och skäller ut William. Efter detta börjar William visa ett tydligt och påstridigt intresse för Noora. Problematiken kring Williams beteende framställs som ett mindre personlig fel och ursäktas senare i serien av att han har egna personliga bekymmer som påverkar hans beteende.

Material

Materialet består av avsnitt åtta och elva från säsong ett och avsnitt 1-12 från säsong två av *Skam* som är 25-50 minuter långa, Totalt 13 avsnitt och sammanlagt ca 470 minuter.

Materialet är avgränsat till avsnitten och inte de sociala medierna som används eftersom nästintill alla framskrivningar av samtycke sker i dessa två säsonger. Avsnitten är på originalspråket norska och har översättas till svenska i uppsatsen för att underlätta läsningen.

Den första säsongen valdes för att det är där Noora och William introduceras till varandra och i andra säsongen är karaktärernas relation huvudhandlingen. Jag har valt scener där samtycke skrivs fram på olika sätt mellan Noora och William, verbalt, icke-verbalt eller genom kroppsspråk. Med förmedling av samtycke syftar jag både till att karaktärerna samtycker till något eller inte gör det eftersom båda sätten skriver fram samtycke. Samt scener efter att samtycke skrivits fram för att fånga in reaktioner från karaktärerna, och scener där Noora eller William diskuterar varandra med andra karaktärer för att fånga upp eventuella framställda påverkningar på karaktärernas samtyckande. Ett krav på materialet har varit att Noora och/eller William ska vara närvarande i scenerna som valts ut.

I kommande avsnitt kommer den tidigare forskningen som finns om *Skam*, medianalys och samtycke redogöras för och hur denna forskning är relevant för uppsatsen att ta avstamp ur.

Tidigare forskning

Den forskning som finns på *Skam* fokuserar på hela serien samt skaparens val av användning av sociala medier och inte så mycket på karaktärerna Noora och William. Forskningen visade att användandet av sociala medier fick tittarna att relatera till serien på en nästan verklighetstrogen nivå där det fiktiva blev verklighet (exempelvis Krüger & Rustad 2019). Denna aspekt är inte central i uppsatsen, men styrker argumentationen om mediernas roll i produktionen av diskurser kring samtycke.

Det finns istället forskning av framställningar och representationer inom medier och specifikt inom film/serier som är mer relevant för uppsatsen samt empirisk forskning av samtycke med fokusering på olika individers perspektiv och erfarenhet av samtycke. Uppsatsen kommer att

ta avstamp i både medieanalys samt empirisk forskning kring förhandlingar av samtycke. Detta skapar en relevant ansats för att analysera hur samtycke skrivs fram och påverkas av redan givna idéer om kön/genus.

Först kommer jag redogöra för feministisk medieforskning och sedan fördjupa medieforskningen genom två feministiska mediaanalytiska studier, och sist forskning om hur samtycke hanteras, förmedlas och förstås. Den tidigare forskningen är kompatibel med uppsatsens valda teori, feministisk poststrukturalism, genom att den möjliggör för att kunna analysera hur olika idéer om kön/genus produceras och reproduceras i karaktärernas relation och påverkar hur samtycke skrivs fram.

Feministisk medieforskning och filmanalys

Feministisk medieforskning fokuserar på hur medier reflekterar hur individer uppfattar andra utifrån exempelvis kön. Mediernas föreställningar om kön/genus är kopplade till samhälleliga villkor men följer en egen medielogik (Hirdman & Kleberg 2015). Medielogiken grundas i att göra urval om vad som ska representeras istället för att spegla samhället, detta konstruerar samhället som någonting gemensamt som individer uppfattar (Kleberg 2015:24). Enligt Hall beror representationen av kön i medier på vilka medlemmar av en kultur som genom språket skapar en viss mening kring kön/genus (2013:61). Butler skriver att den kulturella tolkningen av kön ger upphov till Kön/genus-identiteter hos individer (2007:74). Vilket jag uppfattar kopplar medier till produktionen av könsidentiteter hos personer. Genom ett intersektionellt perspektiv går det att analysera hur maktsymetrierna kön, klass, etnicitet och sexualitet samverkar i skapandet av identiteter (Roosvall & Widestedt 2015:42). Fiktiva underhållningsmedier producerar konstant en specifik kunskap, normer, värderingar och reproducera maktordningar (ibid). Genom att avslöja hur språket och bilder används för att vidmakthålla dikotomin kvinna och man kan kön/genus förstås som något kulturellt snarare än biologiskt. (Kleberg 2015:24). Utifrån dessa poststrukturalistiska argument, som mediaforskning bygger på, går det att härleda flera felaktiga föreställningar om verkligheten i medier. Butler skriver att genom språket, vad som sägs, till vem och hur, följer alltid en specifik effekt som påverkar subjektskapandet (2007:3).

Feministisk filmanalys ingår i ett bredare fält av feministisk medieanalys och argumenterar för att film som andra medier visar urval av verkligheten. Chaudhuri refererar till Laura Mulveys begrepp *manlig blick* som Mulveys beskriver som att filmens narrativ är utifrån ett

manligt perspektiv vilket är centralt för feministisk filmanalys (2006). Detta kopplar ihop kvinnors representation i media och till samhället (ibid).

Postfeministiska romantiseringar

Inom feministisk medieforskning används olika analytiska perspektiv. Till exempel positionerar Crookston sin analys av serien *Pretty little liars* utifrån radikalfeministiska idéer, där mäns privilegier och patriarkala institutioner är grunden för kvinnors förtryck (2020). Radikalfeministiska idéer är inte min uppsats analytiska utgångspunkt. Uppsatsen ska istället utifrån feministisk poststrukturalism fokusera på hur kön är sociala och kulturella konstruktioner vilket härleder till manlig dominans men inte som något givet utan konstruerat. För att belysa hur radikalfeministiska idéer osynliggörs i serien använder Crookston postfeministisk logik om att jämställdhet redan är uppnådd i samhället (2020:111). I medier framställs kvinnor utifrån en postfeministisk logik som självständiga och starka vilket positionerar feminism som onödig och farlig för kvinnor som vill uppfattas som självständiga. Relationer präglade av maktobalanser, som är vanligt i heterosexuella relationer, romantiseras så att självständiga kvinnorna kan ingå relationerna utan problematik (ibid:110).

McRobbie analyserar postfeministisk logik utifrån filmen *Bridget Jones diary*, för att få fram idéer om att feminism inte längre behövs (2009). Kvinnor framställs exempelvis som karriärsdrivna men olycklig, ofta på grund av saknaden av barn eller partner. De åsidosätter karriären för att desperat hitta en man, vilket män inte framställs som. Ensamheten framställs som en marginalisering från den riktiga världen med lyckliga par, vilket ständigt påpekas av karaktärer i filmen (ibid).

Båda studierna kopplar ihop postfeministiska idéer med osynliggörandet och ett förvrängande av feminism. Crookston belyser romantiserandet av ett förhållande innehållandes maktobalanser medans McRobbies analys berör en förvrängning av feminismen som skapandet av olycka (2020, 2009). Studierna belyser hur medier konstruerar och framställer kvinnor på ett sätt som inte helt stämmer överens med verkligheten. Antingen genom romantiserandet eller genom att avskräckas från att vilja vara ensam. Den här forskningen är relevant eftersom den visar på hur en film/serie kan framställa heterosexuell kvinnlighet genom att kritiskt granska postfeministiska idéer. Detta ger uppsatsen ett relevant avstamp för att analysera möjliga romantiseringar och osynliggöranden i framskrivningen av samtycke.

Samtyckes-dynamiker och önskvärdhet

För att analysera hur samtycke skrivs fram behövs förståelse för hur samtycke fungerar, förstås och praktiseras. Detta för att skapa en förståelse för vilka urval serien gjort, som kopplar tillbaka till feministiska medieforskningens spegling av verkligheten.

I Halleys studie om samtyckets lagliga reglering finns tre olika samtycken, det positiva, tvungna och performativa (2016:265). Det positiva är ett samtycke baserat på individens subjektiva inre som verkligen vill någonting. Det tvungna är också ett subjektivt inre samtycke men för att andra alternativ inte är möjliga för individen. Performativt är det fysiska visandet av samtycke till något och sker i kombination med någon av de andra samtyckena. Dessa begrepp gör det möjligt att skilja på ett önskvärt samtycke eller där individer haft begränsat med alternativ och påverkats till att samtycka (ibid). Gunnarsson skriver utifrån sin studie om samtyckesdynamiker att samtycke kan betraktas ligga i val och beslut medans önskvärdheten handlar om de känslomässiga upplevelserna beslutet är förknippat med (2020:7). Vad individer vill är långt ifrån entydigt och samtycke är ett komplicerat begrepp som behöver studeras utifrån den relationella kontexten (ibid).

I Gunnarssons studie gick det att urskilja skillnader mellan hur kvinnor och män kommunicerar och väljer att förstå samtycke (2020:17-20). Det handlar inte om biologiska skillnader utan hur maskulinitet och femininitet tar uttryck i hanterandet och förståelsen av samtycke. Exempelvis i situationer där ena parten haft sex mot sin vilja tenderar män att se det som en konsekvens av att den ovilliga parten inte varit tydlig nog, snarare än att den villiga parten inte tagit sitt ansvar att känna in. Trots att både män och kvinnor visar att de på samma sätt uppfattar subtila signaler om den andra vill eller inte vill. Detta kan indikera på att män kan välja att missförstå signaler eller försvara sig genom att hänvisa till missförstånd. Detta accepteras ofta som förklaring vid problematiska situationer som feminismen menar fräntar män deras rättmätiga ansvar. Istället blir kvinnor ansvariga för att bli tydligare i sin kommunikation (ibid). Halley argumenterar för att om samhället uppfattar att män väljer att hantera samtycke på ett problematiskt sätt blir konsekvensen att vissa män kommer straffas lättare än andra (2016:278). Vilket kommer att följa diskriminerande logiker som redan existerar i samhället där de utsatta grupperna blir de som tros vara sexuellt farliga, som rasifierade män eller män av lägre social/ekonomisk klass, än den som anklagar dem (ibid).

Gunnarsson skriver att mycket forskning om samtycke görs på heterosexuella interaktioner för att det är där den könade makobalansen existerar (2020:39). Forskningen som finns på homosexuella/ickebinära sexuella interaktioner visar på likheter till den heterosexuella forskningen men nedtonad. Det finns större chans för homosexuella/icke binära att bryta mot de heterosexuella samtyckesdynamikerna eftersom de redan brutit mot andra normer, detta skapar ett kritiskt förhållningssätt till könsstereotyper (ibid).

Halley och Gunnarsson analyserar och studerar samtycke utifrån en amerikansk respektive en svensk kontext och analyserar samtycke på olika sätt (2016, 2020). Halley analyserar utifrån den lagliga regleringen av samtycke medans Gunnarsson intresserar sig för subjektens samtyckande. Konsekvenserna som kommer ur den lagliga regleringen respektive subjektiva samtyckanden visar båda på kopplingar till idéer om kön/genus (ibid). Genom att belysa hur femininitet och maskulinitet tar sig uttryck i hanteringen och förståelsen av sitt egna och andras samtycke kan min uppsats få en inblick i likheter eller olikheter i framskrivningen av samtycke mellan/av Noora och William.

I följande avsnitt kommer jag redogöra för uppsatsens teoretiska ramverk som utgörs av feministisk poststrukturalism samt genusvetenskapliga begreppen heterosexuella matrisen, respektabilitet och hegemonisk maskulinitet samt ett kritisk perspektiv på postfeministisk logik.

Teoretiskt ramverk

Jag kommer först beskriva den feministiska poststrukturalismens fält och varför den passar min uppsats och sedan redogöra för begreppen och postfeminism. Ramverket möjliggör för att analysera hur samtycke skrivs fram i karaktärerna Noora och Williams relation och hur givna idéer om kön/genus påverkar framskrivningen av samtycke.

Feministisk poststrukturalism

Feministisk poststrukturalism argumenterar för att identiteter är socialt konstruerade där språket är en viktig komponent (Leavy & Harris 2019:56,65). Kön/genus är ingenting biologiskt utan socialt skapat och därför ska identiteter inte ses som fasta och essentiella. Det

behövs istället förståelse för att olika perspektiv och praktiker skapar subjektet och varför personer själv-identifierar sig med sina individuella erfarenheter av olika kön. För att analysera subjekt-skapandet är det viktigt att analysera kollektiva och individuella processer av subjektivering för att kunna urskilja och jämföra erfarenheter och perspektiv. För att identifiera kön bland andra eller sig själv behövs samhällelig kunskap och poststrukturalismen menar att kunskap är obeständig. Genom att undersöka hur språket skapar och stärker den grundläggande kunskapen av kvinnor som olika från män går det att förstå hur identiteter konstrueras (ibid). Butler skriver att “/.../enhetligheten hos exempelvis genus är resultatet av reglerande verksamheter som gör genusidentiteter enhetliga genom en tvingande heterosexualitet” (Butler 2007:86). Kunskap förändras inom maktfulla ramar där idéer om kön/genus är starka och män och kvinnor uppfattas som sina binära motsatser (ibid).

Utifrån poststrukturalismen kan Noora och William uppfattas förhandla om sina identiteter i en kontext, gymnasieskolan, där genus och kön har starka normerade funktioner.

Poststrukturalismen är därför kompatibel med uppsatsen för att analysera hur karaktärerna konstrueras för att passa identiteter som tittarna ska kunna tolka och förstå. Att studera karaktärerna tillsammans ger uppsatsen möjlighet att analysera skillnader och/eller likheter i framskrivning av samtycke mellan karaktärerna. För att möjliggöra för en bredare analys hur samtycke skrivs fram och hur idéer om kön/genus påverkar framskrivningen har jag valt att tillämpa poststrukturalismen med begreppen heterosexuella matrisen, respektabilitet och hegemonisk maskulinitet samt ett kritisk perspektiv på en postfeministisk logik.

Heterosexuella matrisen

Butler argumenterar för att samhället organiserar sig utifrån en heterosexuell matris där kvinnligt och manligt ses som de enda könen att identifiera sig med vilket kopplar ihop könen med varandra och skapar den givna heterosexualiteten (2007:69,88,92). Detta sätter könen i motsats till varandra där kvinnor ses som svaga och män som starka och dominanta. Detta reproducerar konceptualiseringen av heterosexuella maktförhållanden mellan subjekt där kvinnor är i behov av att underordnas män (ibid). Heterosexuella matrisen normaliserar idén om att det bara finns två kön, kvinnligt eller manligt, som har ett visst genus, feminint eller maskulint, som attraheras av varandra. Det binära särskiljandet av kvinnligt och manligt begränsar könsidentiteter för alla individer som lever i den heterosexuella matrisen (ibid:74-75,94). Butler skriver att manligt och kvinnligt bör ses som strukturer hellre än

naturligt eftersom identitet är något som konstrueras (2007:77). Den heterosexuella matrisen reproducerar sig själv genom subjekten i samhället som följer den för att passa in (ibid). Begreppet möjliggör för min uppsats att analysera hur heterosexuella och könsbinära diskurser kan påverka framskrivning av samtycke.

Respektabilitet

Skeggs skriver att respektabilitet är ett symboliskt kapital som kvinnor specifikt eftersträvar (2000:27). Begreppet är ett utmärkande tecknen på klasstillhörighet, som en klassmarkör och en klassbörda och urskiljer individers klasstillhörighet specifik utifrån hur kvinnor beter sig. Vissa kvinnor är respektabla och andra inte, utifrån begreppet anses bara den vita medelklasskvinnan att vara respektabel och därmed kapabel till att vara moralisk. Kvinnor vill uppnå respektabilitet för att det uppfattas som legitimt och av värde för andra. Att inte vara respektabel ger ett lågt socialt värde och svag legitimitet och legitimiteten ifrågasätts bara av de som inte anses som respektabla (ibid:11-12). Skeggs skriver att: "Respektabilitet är en del av produktionen av kvinnans identitet och präglar sättet att tala, men det är inte statistiskt utan beroende av sin kontext." (Skeggs 2000:27). I medier används respektabiliteten för att reproducera den respektabla vita kvinnan och den vulgära, ofta rasifierade, arbetarklasskvinnan (Hirdman:2015:60).

Hegemonisk maskulinitet

Begreppet belyser den hegemoniska bilden av hur en man/pojke ska bete sig för att anses som legitim i samhället (Connell & Messerschmidt 2005:846). Det är ett socialt skapande av subjektpositionen av den maskulina mannen där givna attributer och symboler förstås av samhället och bekräftas som positiva trots att de även är begränsande för individer. Det är något som män/pojkar tvunget strävar efter för att få sin könsidentitet bekräftat av andra och därför har hegemonisk maskulinitet auktoritet trots att det finns män/pojkar som inte lever upp till den. Begreppet får inte förenklas i synen av sociala relationer utan det finns olika konstruktioner av maskulinitet vilket gör att den hegemoniska förståelsen är starkt kopplad till den lokala kontexten. Dominans i genusrelationer involverar ett samspel av nackdelar och fördelar där kvinnor kan använda aspekter av hegemonisk maskulinitet till sin fördel. Hegemonin är rörlig och förändras genom individers motstånd men kommer fortsätta produceras och reproduceras genom kulturella samtycken och institutioner som dessutom är

diskursivt centraliserade (ibid). I medier konstrueras den hegemoniska maskuliniteten som det som specifikt skiljer på och skapar kön och tvingar in män och kvinnor till passande beteenden utifrån dess värderingar (Morva Kablamaci 2014).

Postfeminism

Jag har valt postfeminism i mitt teoretiska ramverk för att möjliggöra att kritiskt analysera hur postfeministisk logik används i framskrivningen av samtycke mellan Noora och William. Postfeminismen är ett fenomen som vissa feministiska forskare ser som en utveckling från andra vågens feminism på 1970-80 talet (Kleberg 2015:29). Utvecklingen handlar om en tro/logik om att feminismens kamp för full jämställdhet mellan könen är uppnådd (ibid). I medier innebär detta att kvinnor ofta framställs som självständiga varelser som gör fria val utan någon påverkan eller konsekvens från maktobalanser (McRobbie 2009, Gill 2007:153). Kvinnors framsteg genom feminismen framställs som oönskade samt farlig för kvinnor och postfeministisk logik kan ses lova kvinnor frihet och självständighet bara de överger feminismen (ibid). Gill skriver att "Postfeminismen försöker forma vad kvinnor ska vara förmögna att känna och hur deras känslomässiga tillstånd bör framställas" (Gill 2017:618). Ord som självständighet och fria val får plats i medias framställning av kvinnor och postfeministisk kultur kan sägas vara full av förebilder som osynliggör strukturella maktordningar (Kleberg 2015:31). Genom att kritisk granska postfeministisk logik i framskrivning av samtycke får uppsatsen ett perspektiv på hur serien påverkas av en logik som framställer kvinnor och män, på ett specifikt sätt. Den kritiska granskningen möjliggör för att se eventuella osynliggjorda maktordningar i framskrivningen som kan ge en insyn i hur samtycke skrivs fram och om det påverkas av givna idéer om kön/genus.

De teoretiska ingångar som har diskuterats i detta avsnittet är relevanta för uppsatsen för att kunna analysera givna idéer om kön/genus som utifrån poststrukturalistiska argument existerar, fungerar och är delaktiga i produktionen och konstruktionen av subjekt. I nästa avsnitt kommer jag att redogöra för uppsatsens metodval och varför den passar uppsatsen och hur den tillämpas, samt redogöra för de etiska reflektionerna i uppsatsen.

Metod

Uppsatsens analys bygger på en feministisk filmanalys som är en del i det medieanalytiska fältet och möjliggör för uppsatsen att förstå hur samtycke skrivs fram i karaktärernas relation. Tillsammans med filmanalysen kommer jag använda metoden närläsning. Tillsammans med uppsatsens teoretiska ramverk kan framskrivningen av samtycke, i karaktärernas relation, analyseras samt hur redan givna idéer om kön/genus kan påverka framskrivningarna.

Feministisk filmanalys

Feministisk filmanalys fokuserar på att analysera underliggande meningar på de djupare nivåerna i media/filmer (Leavy & Harris 2019:177). På den djupare nivån går det att synliggöra hur normer och koder reproducerar och producerar en bild av samhället (Chaudhuri 2006:29). Genom detta går det att undersöka hur normerade representationer av kön/genus i medier/filmer reproducerar könade hierarkier. Feministisk filmanalys ingår därför i ett bredare fält av feministisk medieanalys. Genom att analysera och fokusera på mönster, ljud, vinklar, kroppsspråk, vad som sägs och inte sägs, vad som uppmärksammas och inte uppmärksammas kan koderna och normerna på den djupare nivån analyseras och dekonstrueras (Chaudhuri 2006:29).

Feministisk filmanalys möjliggör tillsammans med uppsatsens teoretiska ramverk för att upptäcka mönster och koder av objektivering, stereotypisering och normer i framskrivningen av samtycke som ska representera samhället. Både i de konkreta situationerna som utspelas i serien men även konceptionaliseringen av framskrivningen. För att kunna analysera framskrivningen av samtycke på den djupare nivån som feministisk filmanalys argumenterar för har jag valt att använda metoden närläsning som redogörs i nästa avsnitt.

Närläsning

Aumont m.fl. menar att film/serie kan utgöra en typ av text (1992). Ordet text byts därför ut till filmen/serien. Närläsning är att titta och lyssna noggrant på serien eftersom det inte är ett material som fysiskt går att läsa.

Gutierrez Repetto & Sanchez Espinosa skriver att en feministisk kritik till närläsning är att läsaren är påverkad av sin position och kontext och kan inte ge en neutralt objektiv läsning (2019:284). Språkets sociala natur gör det omöjligt för närläsaren att inte påverkas av filmen/serien. Det behövs fokus på vad som format filmen/serien och närläsarens tankesätt och kontext, samt fokus på att synliggöra den dominanta läsningen av filmen/serien (ibid). Brummet skriver att närläsaren behöver ifrågasätta vad filmen/serien vill att tittarna av materialet ska tänka och förstå, vem blir legitimerad och vilka hierarkier finns (2018). För att upptäcka och kunna dekonstruera hur filmer/serier genom språket påverkar subjekspositioner (ibid). Jag behöver därför förhålla mig kritiskt till det som framkommer i närläsningen för att kunna analysera koderna och normerna som ska spegla (ett urval av) verkligheten.

För att konkretisera hur närläsning går till hänvisar Kain till tre steg där närläsaren kontinuerligt antecknar sina tankar (1998).

1. Leta efter nyckelord som är signifikanta eller förvånande.
2. Sök sedan efter koder i mönstren; vad upprepas, motsättningar eller likheter och känslor, tankar och egna strävanden från karaktärerna.
3. Gå nu tillbaka till serien och se den som helhet, inte enstaka scener, vad mer händer och reflektera över varför vi reagerade som vi gjorde i de tidigare stegen. Vara extra uppmärksam, ställa frågor, för att resonera mot de egna idéerna (ibid).

Närläsning möjliggör för att kunna analysera framskrivningen av samtycke genom att noga se och lyssna på karaktärernas relation. Finns det exempelvis mönster, motsättningar, tankar och känslor från karaktärerna i framskrivningen av samtycke. Detta gör att närläsning kan beskrivas hur framskrivningen sker och görs både konceptuellt och i det konkreta situationerna.

Min närläsning

Jag har först tittat igenom alla avsnitt i säsong ett och två och markerat ut de aktuella avsnitten för uppsatsen. Närläsningen är en omfattande process som tagit ungefär två månader vilket har varit fördelaktigt för att kunnat se om materialet och utmana mina tolkningar. Avsnitten har också transkriberats för att underlätta närläsningen och möjliggjort för att jag samtidigt kunnat skriva ner tankar och reflektioner. Jag har letat efter mönster om

vad som sägs, hur det sägs, kroppsspråk, ansiktsuttryck och känslor, samt andra karaktärers reaktioner.

1. Först har nyckelorden självsäker, åtrå, dominant, handlingskraftig samt respektabel, svårfångad, ambivalent och motstånd skrivits ner.
2. Det blev sen tydligt att William och Noora kan betraktas skriva fram samtycke i motsats till varandra. William är upprepande påstridig och Noora är ambivalent i sina känslor och tankar angående framskrivningen av samtycke i de konkreta situationerna. Koder som femininitet och maskulinitet är återkommande känslor som visas av karaktärerna. Koderna dominans och heterosexuell ordningskapare, legitim, handlingskraftig, samtycke, svårfångad och respektabel samt ambivalent önskvärdhet och postfeministisk logik har skrivits ner. Noora strävar efter att uppfattas som självsäker medans William strävar efter att vara dominant.
3. En återkommande reflektion om framskrivningen av samtycke är att den framställs som romantiskt och åtråvärd trots att Noora återkommande gör motstånd. Relationen romantiseras ytterligare när karaktärerna blir kära i varandra och Nooras tidigare motstånd glöms bort, vilket kan betraktas grunda den dominanta läsningen av karaktärernas relation som åtråvärd.

I den kritiska granskning av närläsningen framkom det att framskrivningen av samtycke osynliggör och normaliserar en heterosexuell maktobalans mellan karaktärerna, som Noora både bekräftar och gör motstånd till vilket kommer fördjupas i analysen. Analysen kommer struktureras efter de koder och återkommande begrepp samt formuleringar som kommit ur närläsningen av materialet. Genom detta kan framskrivningen av samtycke på den feministiska filmanalytiska djupa nivån analyseras och dekonstrueras.

I nästa avsnitt kommer först de etiska reflektioner redogöras för och hur jag kritiskt granskat och förhållit mig till egna värderingar i uppsatsen.

Etik

Eftersom uppsatsen inte består av material från fysiska personer behöver uppsatsen inte ta ställning till vanliga etiska problem i forskningsstudier som att be om samtycke för materialet. Istället för att berätta om värderingar och känslor tolkar jag dem i analysen vilket underlättar för distanseringen till forskningsobjekten.

Trots distanseringen är samtycke ett moraliskt laddat begrepp som jag behöver ta hänsyn till och reflektera över hur samtycke skrivs fram i uppsatsen. Poststrukturalismen menar att språket producerar och reproducerar kunskap. Uppsatsen kommer genom språket och redan existerande kunskap producera och/eller reproducera kunskap om samtycke. Leavy & Harris skriver att alla subjekt tar med egna värderingssystem till forskningen som påverkar hur uppsatsen utformas (2019:95-98). Värderingssystemen formas tillsammans med de kollektiva värderingar som finns i samhället (ibid). Jag behöver beakta att samma teorier och begrepp som analysen ska tillämpa i materialet kan även mina värderingar påverkas av. Även om forskare använder objektiva metoder är feministisk forskning aldrig helt värderingsfritt (Leavy & Harris 2019:95). Genom att reflektera över detta har förståelsen av mig själv ökat i relation till studiens kontext vilket underlättar för närläsning av materialet. Kain skriver att alla uppsatser är beroende av skrivarens egna observationer och kunskap (1998). Tillsammans med reflektion över mitt värderingssystem kan jag kritiskt granska och utmana mina tolkningar av hur samtycke skrivs fram i serien.

Analys av materialet - Förhandlingar av samtycke

I analysen kommer jag, utifrån en feministisk filmanalys och närläsning samt ett poststrukturalistiskt teoretiskt ramverk, analysera hur samtycke skrivs fram i Noora och Williams relation och hur givna idéer om kön/genus påverkat framskrivningen. Analysen struktureras i avsnitt utifrån de koder, begrepp och formuleringar som framkom genom närläsningen. Närläsningens tre steg kommer genomsyra hela analysen. Avsnitten är följande:

1. Dominans - samtycke som ordningsskapande inom den heterosexuella matrisen
2. Handlingskraftighet - ett maskulint och legitimt framskrivande av samtycke
3. Respektabel - ett svårfångat framskrivande av samtycke
4. Ambivalent önskvärdhet - samtycke som en förstärkare av en postfeministisk logik

De två första avsnitten fokuserar mer på William och de två sista avsnitten mer på Noora. Avsnitten följer en kronologisk ordning utifrån fokus på William och Noora vilket innebär att scener som tas upp i avsnitt ett och två kan förekomma i avsnitt tre och fyra.

Dominans - samtycke som ordningsskapande inom den heterosexuella matrisen

En återkommande aspekt i analysen var att Williams framskrivning av samtycke kodas som dominant. Han tar aldrig Nooras nej som ett nej utan snarare som ett kanske vilket förväntas omvandlas till ett ja. William tar inte Nooras subtila signaler i beaktande utan väljer att roat ignorera dem. Efter att Noora skällt ut William för att ha sårat Vilde kan det uppfattas som att William borde förstå att Noora inte tycker om honom, vilket Noora fortsatt påpekar genom serien men som William inte verkar förstå.

I exempelvis säsong ett avsnitt åtta, avsnittet efter att Noora skällt ut William, sätter sig William obekvämt nära Noora och Eva som sitter på en bänk på skolgården. Det blir en tyst och stel stämning och Noora undrar nervöst och irriterat vad William vill. William frågar glatt och självsäkert om Noora ska följa med honom hem. Att William ignorerar den stela stämningen förvånade mig i första närläsningen men det blev sedan tydligt att Williams självbild ger honom en självsäkerhet att anta att Noora vill umgås med honom. Butler skriver att i den heterosexuella matrisen produceras män som dominanta som kvinnor ska attraheras av (2007:74-74,94). Utifrån den heterosexuella matrisen kan William betraktas konstrueras som en åtråvärd dominant man som Noora förväntas attraheras av. Scenen fortsätter med att Noora skrattar åt Williams fråga.

Noora: Ursäkta mig Wilhelm.

William: William

Noora: Ja detta svarar väl på din fråga.

William svarar irriterat: Kalla mig vad du vill jag bryr mig inte.

Noora skrattar: Då väljer jag att kalla dig för skithög.

William skrattar till och ler.

Noora: Tyckte du det var kul?

William ignorerar Nooras fråga: Ska du med hem till mig eller inte?

Noora fnyser till: Jag trodde det var tydligt men svaret är nej.

William fortsätter att ignorera den stela stämningen och tycker att Nooras irritation gentemot honom är roande istället för jobbig. Han framställs som att han försöker få Noora att underordna sig honom. I den heterosexuella matrisen gör den könade produktionen av subjektpositioner att kvinnor behöver underordna sig män eftersom könen sätts i motsats till

varandra (Butler 2007). Genom att granska den djupare nivån som feministisk filmanalys argumenterar för har jag kommit fram till att heterosexuella normer reproduceras genom Williams försök till att få Noora att underordna sig honom. Som Noora försöker göra motstånd till. Heterosexuella matrisen normaliserar idén om att det bara finns två kön som attraheras av varandra (Butler 2007:74-75,94). De heterosexuella normerna sätter Noora och William i motsats till varandra där William ska dominera och Noora förväntas attraheras av honom.

Något annat som var förvånande i närläsningen var att William visar irritation när Noora säger hans namn fel vilket han också ber henne att sluta med i säsong två avsnitt sex. Hans självsäkerhet rubbas av Nooras felsägningen av hans namn, vilket Noora beskriver för sin vän Eva är en härskarteknik. Utifrån Connells & Messerschmidt argument behöver män tvunget sträva efter en hegemonisk maskulinitet, som existerar inom och tillsammans med den heterosexuella matrisen, för att få legitimitet i samhället (2005). Analysen visar på att härskartekniken inkräktar på Williams dominant position som han behöver försvara. Hegemonisk maskulinitet är inte enbart ett begrepp som karaktäriseras utifrån manlig dominans av kvinnor utan behövs förstås utifrån sociala hierarkier som involverar samspel av nackdelar och fördelar (Connell & Messerschmidt 2005). Jag ser det som att Noora försöker dra fördelar från hegemonisk maskulinitet genom att använda härskartekniker för att ifrågasätta Williams dominans. Hade Noora lyckats hade hon framställts som lika dominant som William men inom den rådande strukturen av serien framställs Noora istället som lika självsäker som William. Scenen avslutas med att William skrattar lågt och går mot sin bil som står parkerad på gatan. Han vänder sig om och säger att Noora får säga till när hon ändrat sig. Noora ropar irriterad efter honom: "Ja gå hem och vänta på det du". Det är uppenbart genom närläsningen och analysen att samtycke skrivs fram utifrån heterosexuella normer där William inte tar Nooras nej på allvar. William frågar därför inte längre utan talar om att Noora får säga till när hon vill umgås för att konstrueras som dominant.

I närläsningen framkommer Williams självsäkra beteende som ett mönster som inte ifrågasätts. I säsong ett avsnitt elva ber Noora William att ge upp när han återigen frågar om de ska umgås. William hälsar även genom att viska i Nooras öra: "Hej vackra" och scenen avslutas med att han säger att hon är jävligt snygg. I analysen kom jag fram till att Williams ignorering av Nooras upprepade avvisningar hade kunna uppfattas som obehagligt om inte William framställts uppfylla den hegemoniska maskuliniteten. Istället kodas Williams

agerande som acceptabelt och legitimt på grund av hans position. Noora förväntas attraheras av honom trots att hon säger nej för att den heterosexuella matrisen förutsätter att kvinnor ska underordnar sig män. Hade inte William kodats efter den hegemoniska maskuliniteten hade inte de heterosexuella normerna reproducerats i karaktärernas relation, för att han antagligen hade uppfattats som obehaglig och inte kunnat få Noora att underordna sig honom. Som Halley skriver skapar uppfattningen att män hanterar samtycke på ett problematiskt sätt att andra män kommer straffas hårdare, exempelvis rasifierade män och/eller män av lägre social/ekonomisk klass (2016:278). Detta kan förstås utifrån ett intersektionellt perspektiv att eftersom William är vit och av högre social/ekonomisk klass än Noora framställs inte hans framskrivning av samtycke som fel utan borde vara uppskattad och åtråvärd för Noora. Kön, klass, etnicitet och sexualitet är samverkande maktsymetrier som konstruerar Williams subjektposition som legitim. Hade William haft en annan etnicitet eller klass hade framskrivningen av samtycke lättare kunnat uppfattats som problematisk och fel.

Scenen fortsätter med att William talar leende om för Noora att han inte kommer att ge upp. Han säger: "Lyssna nu Noora du är smart och du borde inse att varje gång du avvisar mig så vill jag bara ha dig mer. Så vill du verkligen bli kvitt mig så går du på en dejt med mig". Noora tittar förvånande på William när han säger detta. I analysen närläser jag att ultimatumet framställer Nooras framskrivning av samtycke som mindre smart och försöker positionera Noora som svag/underordnad samt stärka Williams dominanta position. Butler skriver att den könade subjektpositionen konstruerar mannen som den starka maktinnehavaren medan kvinnan är den svaga (2007:77). Det reproducerar den heterosexuella matrisens maktobalans mellan kvinnor och män (ibid). Genom att jämföra karaktärerna kan analysen visa på de heterosexuella normerna som produceras genom framskrivningen av samtycke där William är dominant och handlingskraftig vilket positionerar Noora som svag och passiv trots att hon försöker göra motstånd.

Handlingskraftighet - ett maskulint och legitimt framskrivande av samtycke

I analysen kodas William som en stereotypisk kille som inte är intresserad av att ha känslor för tjejer, förens han träffar Noora som kan betraktas värdig Williams intresse för att hon vågar säga emot honom. Hans framskrivning av samtycke framställs inte som problematisk trots att Noora säger nej. Istället framställs William som påträngande för att Nooras ska

kunna kudas som självständig och hon visar sig värdig William genom att våga eller vara kapabel till att säga nej, som Vilde eller de andra tjejerna inte har gjort. Serien belyser inte William som problematisk trots att serien skulle visa på problematik ungdomar erfarar, vilket skapar en spänning till Williams beteende..

Handlingskraftighet är en egenskap som enligt den heterosexuella matrisen är en tydlig maskulin egenskap som positionerar kvinnan som den passiva och svaga (Butler 2007:94). Genom analysen är det ett mönster att William handlingskraftigt skriver fram samtycke, genom att påstridigt fråga Noora om de ska umgås. Det visas tydligt i säsong två där William genom aktivt handlande tar dejten i egna händer och utnyttjar Vilde för att umgås med Noora och utpressar henne till en dejt, vilket tvingar in Noora i den passiva positionen som kvinna. Ett exempel är i avsnitt ett, i säsong två, där Noora och tjejgänget sitter i skolans cafeteria när Noora ser att William kommer in med några vänner. William smsar Noora och frågar när de ska på dejt och Noora tittar irriterat på mobilen och svarar att hon inte kan på fredag för att hon ska umgås med sina vänner. En stund senare smsar William istället Vilde och bjuder in hela tjejgänget på fest på fredagen vilket Vilde direkt tackar ja till trots protester från Noora.

I analysen av den djupare nivån som feministisk filmanalys argumenterar för kudas Williams framskrivning av samtycke utifrån handlingskraftighet och maskulina normer. Trots att Noora nekat till att umgås med William framställer hans sms ytterligare att han förväntar sig att Noora ska ändra sig. Han agerar handlingskraftigt när Noora inte kan gå på dejt och ser till att hela tjejgänget ska komma till hans fest. Om Noora inte samtycker till att tycka om honom nu så kan William uppfattas förvänta sig att Noora kommer att samtycka efter att de umgåtts.

I nästa scen är det fredag och Noora försöker styra av att tjejgänget ska gå på festen men misslyckas. Vilde får ett sms av William där han skriver att han längtar efter att Vilde kommer till festen, men samtidigt skriver han till Noora att meddelandet egentligen var menat till henne. Noora svarar att han inte kan använda Vilde på det här sättet. William försöker ringa till Noora men hon trycker bort samtalet. William ringer istället till Vilde som exalterat svarar men snabbt byter ansiktsuttryck till ett besviket. Noora får mobiltelefonen från Vilde och William säger att han inte kan sluta använda Vilde när Noora inte svarar i telefonen. William säger: "Så här gör vi, du går på en dejt med mig och jag slutar att använda Vilde". Noora samtycker tvunget eftersom hon inte uppfattar att andra alternativ är möjliga.

I närläsningen av materialet var det återkommande att William inte tar hänsyn till Vilde utan hans egna strävande är att få Noora oavsett vad, vilket framställs som handlingskraftigt. Genom att dekonstruera vad som sägs och inte sägs i scenen kan utnyttjandet av Vilde anses stärka kodningen av Williams framskrivning av samtycke som maskulint dominant. Utifrån att Noora tvunget samtycker men berättar inget för Vilde eller tjejgänget. Detta går i linje med den heterosexuella matrisen och maskulina hegemonin där William framställs som den starka innehavaren av makt medans Noora framställs som svag och tvunget samtycker till dejten. William kodas som ignorant eller omedveten till Nooras motstånd.

På dejten i säsong två avsnitt två försvarar William sitt agerande när Noora anklagar honom för att ha pressat henne till dejten. Enligt William var det inte utpressning för att Noora kunde själv valt att inte gå. William säger att Noora borde sluta skylla allting på honom. Gunnarsson visar att männen i sin studien ofta skyllde ifrån sig i problematiska situationer där ansvaret istället lades på kvinnor som behöver vara tydligare i sin kommunikation (2020). Utifrån Gunnarssons studie kan William betraktas göra Noora ansvarig för Vilde och hennes känslor medan William inte är ansvarig trots att det är han som aktivt kontaktat Vilde. Det blir Noora som får ta hand om det kvinnliga, alltså känslorna, i situationen. McRobbie skriver att postfeministiska idéer i medier framställer kvinnors val som frigjorda och aldrig påverkade av feminismens implikationer om manlig dominans (2009). Utifrån postfeministisk logik argumenterar William för att Noora själv valt att komma på dejten och förnekar att hans agerande har något med det att göra. William skyller ifrån sig på Noora och skriver hur han vill fram samtycke för att få umgås med Noora trots att det uppenbart inte är önskvärt.

Analysen visar att framställningen av William reproducerar tydliga distinktioner och maktobalanser mellan könen kvinna och man, där Noora ska underordna sig Williams dominanta beteende. Noora framställs göra motstånd till den positionen men ger sedan vika när hon tvunget samtycker till dejten. Butler skriver att distinktionerna behövs enligt den heterosexuella matrisen för att subjekt ska passa in i samhället (2007:74-75). Medier speglar inte en exakt verklighet om könen utan etablerar dikotomin kvinna/man så att det ses som sant (Kleberg 2015:24). Jag anser att de givna identiteterna som speglas i karaktärerna går i linje med postfeministiska idéer att kvinnor ska åtrå uppmärksamhet från dominanta män. Noora behöver underordna sig William för att i slutändan åtrå honom.

Respektabel - ett svårfångat framskrivande av samtycke

I analysen är det signifikant att Nooras skriver fram samtycke tydligt och självsäkert genom att avvisa William. Samtidigt skapas en motsättning till detta när hon uppvisar mer och mer en osäkerhet och ett generat beteende när William uppvisar sitt dominanta beteende. När Noora blir kär i William framställs hennes tidigare ambivalenta beteende som att hon försökte spela svår. Hennes starka åsikter och irritation gentemot William glöms bort och likaså Williams beteende vilket går i linje med postfeministisk logik som romantiserar problematiska relationer. Kleberg skriver att: “/.../postfeministisk kultur kan sägas vara full av förebilder som osynliggör strukturella maktordningar.” (Kleberg 2015:31). Där ord som självständighet får plats i medias framställning av kvinnor (ibid).

Exempelvis i säsong ett avsnitt åtta sitter Noora och Eva på skolgårdsbänken och lyssnar på musik när William sätter sig nära. Noora blir först nervös och försöker förklara för William att hon inte brukar lyssna på den här låten, som att Noora skäms över låtvalet. Hon avbryter snabbt sin förklaring och säger irriterat att hon inte behöver förklara sig för honom. Ett annat exempel är i säsong två avsnitt två där Noora skakar irriterat på huvudet och säger ironiskt “Bra logik du har.” när William sagt att hon borde gå på en dejt med honom för att bli av med honom. Noora frågar “Var det allt?” Hon ser irriterad ut men även nervös när William inte direkt svarar utan stirrar på henne och ler. Nooras blick flackar mellan golvet och William. William svarar “Nej en till grej.” och säger att hon är jävligt vacker. Noora blir förvånad sen generad och ler snabbt innan hon skyndar sig förbi honom.

Butler skriver att den heterosexuella matrisen konstruerar könen till binära motsatser (2007:94). Framställningen av Nooras uppvisande av ambivalenta känslor kodar henne som känslomässig och feminin, som gör henne åtråvärd för William som maskulint inte uppvisar samma känslor. Den känsluambivalenta framställning av Noora framställer Williams beteende som okej när Noora inte ber William att lägga av utan blir nervös och generad. Detta kodar Nooras framskrivning av att inte samtycka till att umgås med William utifrån en svårfångad logik. Noora framställs egentligen vilja ha William men vill inte visa det för uppenbart. Vilket stärks av andra karaktärer som skrattar generat åt Williams beteende och uppfattar det som spännande.

Utifrån Skeggs (2000) begrepp respektabilitet visar analysen att Nooras svårfångade framskrivning uppfattas som passande för en ung vit kvinna för att uppfattas som respektabel.

Hon tackar nej till att umgås med William, som haft sex med många tjejer, och uppfattas då ta avstånd till den starka sexualiteten som William framställs inneha. Tjejjänget påpekar i säsong två avsnitt tre att Noora aldrig pratar om killar eller går på dejter vilket Noora irriterat påpekar är för att killar inte är det enda hon fokuserar på. Hon uttrycker de feministiska tankarna, som postfeminismen menar är onödiga, att killar inte är det viktigaste för henne. Noora kodas som ointresserad av killar och sex som resten av tjejjänget annars tydligt är intresserade av. För att stärka den icke-sexuella respektabilitet kvinnor kan uppfattas vilja inneha för att inte uppfattas som vulgära eller icke-respektabla. Hirdman skriver att inom medier framställs den respektabla vita kvinnan som motsats den vulgära frånstötta, ofta rasifierade, arbetarklasskvinnan (2015:60). Vilde och de andra tjejerna i skolan som tycker om William och haft sex med honom kan betraktas utifrån respektabiliteten som vulgära och därför får de inte honom. För att Noora ska uppfattas som en feminist framställs hon vara emot begränsade aspekter som att kvinnor inte ska få ha sex när de vill, men hon deltar fortfarande inte själv i normbrytandet. Respektabilitet är bundet till sin kontext där Noora framställs stå för icke-respektabla saker, som en stark feminist, men hon utövar inte dem själv och kan då fortfarande uppfattas som respektabel. Vilket gör att hon inte riskerar att förlora sin respektabilitet om hon fortsätter att upprätthålla postfeministiska idéer. Därför får Noora Williams uppmärksamhet och inte exempelvis Vilde. McRobbie skriver att i medier framställs självständighet som en viktig aspekt för kvinnor trots att kvinnorna i slutändan framställs som att desperat åtrå män (2009). Genom detta kodas Noora som självständig så att hon i slutändan kan framställas åtrå William utan att tappa sin respektabilitet eller för att William inte ska uppfattas som problematisk.

Utifrån postfeministisk logik som framställer feminismen som dålig och inte behövd kan den sexuella friheten som Vilde och de andra tjejerna i skolan uppfattas följa, framställas som negativ eftersom de inte får William. I analysen av den djupare nivån kan normer utifrån en postfeministisk logik och respektabilitet produceras för att framställa Vilde och tjejerna som negativa så att Noora kan legitimeras. Nooras framskrivning av samtycke gentemot William kodas som svärfångad för att han ska bli mer intresserad av henne än vad han blivit av andra. Samtidigt kan Noora inte framställas gå ifrån sina självständiga värderingar för lätt eftersom hon starkt uttryckt att hon inte bryr sig om killar och att William är en otrevlig person. Framställningen av Noora som självständig (post) feminist hade direkt fallerat om hon ändrat åsikt om William. Noora framställs därför som ambivalent i sina känslor mot William och behöver bli övertalad av William genom hans självsäkerhet och handlingskraftiga beteende.

Kleberg skriver att medier väljer att framställa vissa samhälleliga förhållanden och normer och framställer kvinnor som en homogent given grupp (2015:25). Noora framställs som självständig men uppfattas ändå börja tycka om William precis som alla de andra tjejerna på skolan. Hade inte Noora framställts velat ha William hade hon inte bekräftats som kvinna och förlorat respektabiliteten som innefattar uppvisandet av en heterosexualitet.

Ett annat exempel finns i andra säsongen, avsnitt två, på dejtingen där Noora försöker förklara varför det William gjort var fel men efter Williams motargumentation blir dock Noora tyst och verkar inte komma på vad hon ska säga. Noora tar koppen med varm choklad, som William tagit med men som hon tidigare tackat nej till, som en vänlig gest som visar att hon tycker att William har rätt. Jag har utifrån den heterosexuella matrisen analyserat att samtycke skrivs fram utifrån att William ska övertala och Noora ska övertalas. Detta framställer ett ojämlikt maktförhållande mellan karaktärerna där William utövar sin makt och övertalar Noora. Det kan diskuteras genom Butlers argument att det binära särskiljandet på män och kvinnor reproducerar heterosexuella maktförhållanden mellan individer (2007:77). Därför tolkar jag Nooras framskrivning av samtycke som tvunget, för att i kontexten är en relation till William en logisk väg, men framställs som ett positivt samtycke i behov av övertalning och auktoritet. Hade serien tagit upp möjligheten att vara singel i kontexten med Noora och William hade Nooras möjligheter kanske framställts som fler. Vilket kan bekräfta för publiken att Nooras val är att ingå en relation med William.

För att kvinnor ska kunna ingå relationer som är präglade av maktbalanser behöver William och Noora framställas som jämlikar för att Noora inte ska uppfattas som ett offer i relationen till William. Att inte uppfattas som ett offer argumenterar McRobbie och Crookston för är en viktig aspekt i postfeministiska mediebilder (2009, 2020). I en förenklad analys blir kvinnors aktörskap problematiskt när det homogeniseras genom offerskapet vilket är centralt inom poststrukturalismen (Butler 2007). Subjektpositioner konstrueras och är beroende av språk och sin kontext och kan därför inte för enkelt homogeniseras (ibid). Jag läser Butler som att kvinnor kan vara offer i maktbalanser men det är inte så enkelt som att alla kvinnor är det precis som postfeminismen menar, men det innebär inte att maktbalanser inte existerar i heterosexuella relationer mellan kvinnor och män. Det går inte att homogenisera offerskapet på kvinnor utan det behöver studeras hur offerskapet konstrueras via språket på bestämda subjekt och med hänsyn till samverkan av olika maktrelationer.

Ett återkommande mönster i analysen är att Noora inte kodas som ett offer i serien trots att hon själv påpekar att hon känner sig pressad av William. Genom språket konstrueras Noora istället som jämlik med William när han poängterar att det är Nooras fel om hon känner sig pressad. Genom att dekonstruera det William säger har jag kommit fram till att en postfeministisk logik framställer Noora som den självständiga kvinnan som får lösa allt själv och har hela ansvaret för att inte framställas som ett offer. William framställs istället som ett offer som Noora skyller allting på. Språket osynliggör ett reproducerande av heterosexuella maktförhållande som försöker homogenisera kvinnors aktörskap i offerskapet. Genom att koda Noora som jämlik med William trots att hon tydligt fallit offer för Williams problematiska beteende, där hon inte känner att hon har andra möjligheter än att samtycka till att umgås med honom. Utifrån Connell & Messerschmidt (2005) argument, att kvinnor kan försöka dra fördelar ur den hegemoniska maskuliniteten, har min analys kommit fram till att Noora kodas efter specifika maskulina attribut för att jämföras med William. Genom att kodas som självsäker eller mindre känslodrivna, och tillsammans med postfeministisk logik, konstrueras Noora som jämlik och inte som ett offer.

Ambivalent önskvärdhet - samtycke som förstärkare av en postfeministisk logik

Önskvärdheten i att samtycka är problematiskt sammankopplad med yttre faktorer (Gunnarsson 2020). I analysen har jag kommit fram till att William använder Vilde för att utpressa Noora och det är en av de yttre faktorerna som framställs påverka att Noora samtycker till dejten. Det är inte önskvärt utan Noora framställs samtycka till dejten för att skydda Vilde och bli av med William. Noora skulle ha kunnat framställas som starkare genom att säga nej till William och berätta för Vilde, men då hade hon inte bekräftat postfeministiska och respektabla idéer om självständighet och åtrå till män.

I närläsningen av materialet är det återkommande att Noora utifrån den postfeministiska ramen skriver fram samtycke utifrån negativa feministiska idéer, att Noora inte borde tycka om William. Vilket framställer Noora som olycklig tills hon samtycker till att umgås och tycka om William. Detta blir tydligare när Noora och William i säsong två avsnitt tre blir kvar ensamma hemma hos William efter en fest på grund av att hennes hemnycklar har försvunnit. En fest som Noora enbart kom till för att hon blev orolig att William skulle berättat för Vilde om deras dejt. När Nooras rumskompis ringer och säger hon kan komma hem så ljuger Noora

så att hon måste sova kvar hos William. Detta upptäcker William när de ligger långt ifrån varandra i Williams säng och Noora ler lite generat, vänder sig om i sängen och säger: "Godnatt Wilhelm". I analysen har jag kommit fram till att Noora vill egentligen vid vissa tillfällen umgås med William men borde inte vilja det och kodas som ambivalent i sitt beteende gentemot William. Noora försöker rätta till situationen genom att säga fel namn till William i ett försök att få honom att inte tro att hon tycker om honom. Trots att det blir tydligt att hon framställs agera svårfångad när hon ljugit för att få stanna kvar. Genom att analysera de djupare nivåerna i scenen, där normer och stereotyper produceras och reproduceras, går det att tolka hur Noora uppvisar sig svårfångad för att konstrueras som feminin. Hon får som tidigare nämnt inte visa ett för tydligt intresse för att inte förlora sin respektabilitet vilket gör att hon kodas utifrån den svårfångade logiken.

I säsong två avsnitt åtta har Noora blivit kär i William och de har inlett ett hemligt förhållande men som påverkas av att William hamnat i slagsmål. Noora berättar om sina bekymmer för Sana.

Noora: Jag är kär i honom men jag vill inte vara tillsammans med honom.

Sana: Varför inte?

Noora: För att han är kontrollerande och försöker förklara vad jag ska känna och tänka

Sana ser förvirrad ut: Så du vågar inte säga emot honom?

Noora: Jo

Sana: Okej... blir han arg när du säger emot?

Noora blir frustrerad: Nej han argumenterar på ett sätt som jag inte kan säga emot

Sana: Så problemet är att han är smartare än dig?

Noora: Nej men han försöker ändra mina värderingar.

Sana skrattar: Dina värderingar ändras bara om du tycker att han har rätt, det är inget fel i att William försöker utmana sättet du tänker på.

Noora svarar irriterat: Men jag försöker vara självständig och kan inte bara ändra mina värderingar för en kille.

Sana: Du är självständig när du kan ändra dina värderingar oavsett vilket kön som ändrar dem. William slog antagligen till den där killen för att han var rädd och arg, du borde prata med honom och försöka förstå hans sida. Tänka på att dina värderingar inte behöver vara de enda rätta.

I analysen betraktas Sana argumentera för att de postfeministiska ideerna att feminismen inte längre behövs när Nora uttrycker att hon känner av press från William. Det är okej så länge William inte blir arg trots att han har uppvisat en våldsam sida. I analysen har jag kommit fram till att Williams tidigare försök att dumförklara Noora, genom att hon borde ha insett att hennes avvisande för honom bara kommer honom att vilja ha henne mer, stärks av Sanas fråga om William är smartare än Noora. Genom både Williams och Sanas språk kan Noora betraktas i den djupa nivån av scenen konstrueras utifrån normer om kvinnlig underordning som tvingar Noora in i positionen som passiv.

Jag förstår, att om Sana skulle bekräfta Nooras uppfattning av William som kontrollerande skulle det innebära att feminismen fortfarande skulle behövas vilket går emot postfeministisk logik. Enligt Sana borde Noora, eftersom hon är kär i William, lyssna på honom och Nooras åsikter skulle bara ändras om Noora subjektivt tycker att han har rätt. McRobbie skriver att postfeminismen framställer feminismen i medier som onödigt och rent av farligt för kvinnor (2009). Genom Sana kodar jag Noora som oförstående och orättvis gentemot William och hon behöver bortse från hans beteende. William har inte gjort fel som fått Noora att känna sig kontrollerad utan Noora gör fel som anklagar honom för det, vilket återigen tar bort ansvaret från William. Utifrån postfeministisk logik framställs Nooras problematik som hennes egna fel på grund av hennes feministiska tankar och värderingar. Post-feminismen tar vissa feministiska element i beaktning och gör ord som självständighet och frivillighet till element som får plats i media och populärkulturens framställning av kvinnor (McRobbie 2009). Analysen visar på att enligt Sana tar Noora bort sin egna självständighet genom att påpeka att William kontrollerar henne. För att få tillbaka självständigheten behöver Noora tänka att det är hennes egna fria val om hon ändrar sin mening efter det William säger. Bara då kan hon betraktas som självständig enligt Sana. Önskvärdheten i Nooras samtycke till att tycka om och vara med William tas inte i beaktning. På det djupare nivåerna i scenen reproduceras postfeministisk logik som konstruerar Nooras tvungna samtycke till ett positivt.

I analysen framkommer att Sanas ifrågasättande av Nooras bekymmer kan betraktas som en yttre påverkan som kan göra att Noora väljer att samtycka till att vara i en relation med William trots att Noora uppfattar den som problematisk. Gunnarsson visar i sin forskning att yttre faktorer påverkar kvinnors val att samtycka till något (2020). Genom att både William och Sana är oförstående till Nooras uppfattning visar analysen på att Williams beteende framställs som legitimt. Att Williams framskrivning av samtycke framställs som legitimt

menar jag är för att han har den legitima dominanta positionen som gör Noora till undergiven. Vilket är något Sana bekräftar och stärker när hon tycker att Noora ska lyssna på honom. Noora blir pressad att uppfatta att Williams framskrivning är legitim för att hon ska framställas som postfeministiskt respektabel och självständig och relationen som romantisk och jämlik.

Att William uppvisat våldsamt beteende förmildras av Sana som en känslomässig reaktion som betraktas som logiskt enligt Sana istället för att betraktas som ett problem som inte bara är moraliskt men även rättsligt fel. Genom att analysera den djupare nivån i den här scenen har jag kommit fram till att Sana reproducerar heterosexuella maktförhållanden mellan kvinnor och män. Samt en postfeministisk logik där Nooras oroande tankar framställs som negativa av Sana och behöver försvinna om Noora ska betraktas som självständig. Detta gör att om William, när Noora lyssnat på honom, brukat våld mot Noora kan det framställas som hennes fel eftersom hon självständigt valde att lyssna och förlåta honom. Hon var fullt medveten om hans tidigare beteende och enligt Sana kan Noora inte självständigt ändra sina åsikter om hon inte tycker att William har rätt. Problematiken i en relation med en våldsbenägen man tas inte i beaktning trots att Noora säger att hon känner sig kontrollerad och att det är fel att William brukat våld mot andra.

I den djupare nivån har jag analyserat Noora som osäker på om hon är stark och självständig när att hon reagerat på att William pressat henne på grund av Sanas bemötande. Trots att Nooras reaktion visar på att hon känt av den maktobalans som är vanligt i heterosexuella förhållanden där hon tvingas in i rollen som passiv och maktlös. Genom Sana framställs Nooras reaktion som obefogad och irrationell för att William är smartare än Noora. McRobbie skriver att postfeminismen lovar kvinnor självständighet bara de överger feminismen trots att kvinnorna i slutändan framställs vara i behov av en relation med en man (2009). Sana bekräftar postfeminismens idéer att Noora bara kan vara självständig och stark om hon glömmer sina tankar om att vara kontrollerad av William. Gill skriver att postfeminismen formar vad kvinnor ska vara förmögna att känna och hur deras känslomässiga tillstånd bör framställas (2017:618). Detta kan Sana betraktas göra genom att ifrågasätta och framställa Nooras reaktion som negativ, Noora borde istället lyssna på William.

Andra halvan av säsong två präglas av att William kärleksfullt ställer upp för Noora genom att trösta och finnas där för henne. Williams tidigare problematiska beteende kan beaktas som

en mindre personlig brist eftersom han nu uppvisar ett önskvärt beteende som Noora borde uppskatta. När Noora sedan gör ett fel blir William så pass upprörd att han tänker flytta till sin pappa i London. I säsong två avsnitt 11 springer Noora över skolgården och håller fast vid William och ber honom att förlåta henne medan William sliter sig loss från henne och går iväg. Analysen visar på en motsättning i karaktärernas relation där Noora inte har lika stort utrymme att göra fel som William och han förväntas inte heller lyssna på Noora. Williams tidigare problematiska beteende glöms bort och fokuset blir på Noora som sårat honom. På vägen till flyget stannar han snabbt till hos Noora för att han har gett med sig så att Noora kan få prata med honom. Den ojämlika maktbalansen visas genom att William kan få göra fel och Noora förlåter medan Noora inte kan göra fel för då flyttar William utomlands. Scenen avslutas dramatiskt med att William lämnar Noora, åker iväg men stannar och springer tillbaka till henne. Han kysser henne och hon kysser desperat tillbaka och ler genom tårarna. I analysen av de djupare nivåerna i scenen framgår det att normer utifrån en postfeministisk logik reproduceras där Noora går från olycklig till lycklig när William förlåter henne. William är fortsatt kodad efter maskulina normer där han bestämmer över samtyckandet till relationen och Noora följer passivt med.

Säsongen avslutas med att William vill att Noora ska flytta in hos honom och de har sex för första gången med varandra, vilket Noora tidigare i säsongen poängterar att hon ville vänta med. I analysen framgår det att detta normaliserar och romantiserar Williams framskrivning av samtycke eftersom Noora blev kär i honom och till och med går ifrån sin respektabla icke-sexualitet och har sex med honom. Att de flyttar ihop framställer relationen som legitim och äkta. Noora framställs som lycklig vilket kan stärka de postfeministiska idéer om att kvinnor finner lycka i män, trots att Noora behövt ge upp sina värderingar och känslor för relationen.

Den dominanta läsningen är att Noora behöver sätta sina egna åsikter åt sidan för Williams skull, som förstås som romantisk och åtråvärd. Detta speglar heterosexuella hierarkiska idéer om könen kvinna och man. Samtycke skrivs fram som handlingskraftigt och svårfångat vilket normaliserar och romantiserar en relationen som tydligt är påverkad av idéer om kvinnlig undergivelse och manlig dominans. På den djupare nivån i framskrivningen av samtycke i serien reproduceras och produceras feminina och maskulina normer som tar sig uttryck genom karaktärerna.

I nästa avsnitt kommer jag presentera uppsatsens slutsatser, koppla till uppsatsens teoretiska ramverk, den valda metoden och återkoppla till den tidigare forskningen. Sedan kommer jag redogöra för mina reflektioner och vidare forskning på Noora och William, *Skam* och samtycke.

Slutsatser

Syftet med uppsatsen är att genom en medieanalytisk ingång analysera och problematisera framskrivningen av samtycke i Noora och Williams relation med hjälp av ett poststrukturalistisk ramverk. Genom en feministisk filmanalys och närläsning har jag kunnat besvara uppsatsen frågeställningar: Hur skrivs samtycke fram i karaktärernas relation samt hur påverkar givna idéer om kön/genus framskrivningen? Det övergripande målet med studien är att problematisera och analysera en populär webbseries kärlekspar och det narrativ som skapas kring samtycke. För att få ett perspektiv på hur medier skriver fram samtycke.

Diskursen kring *Skam* var positiv och skulle spegla en verklighet som ungdomar kunde relatera till där Noora och Williams relation framställs som en romantisk ungdomsrelation. Analysen visar istället på en spänning mellan denna breda reception. Genom att kritiskt granska och dekonstruera den dominanta läsningen av serien, att samtycke skrivs fram utifrån en romantisk logik, har min analys visat att framskrivningen av samtycke döljer en heterosexuell maktobalans. Tillsammans med feministisk filmanalys har jag kunnat analysera de djupare nivåerna i framskrivningen av samtycke där den heterosexuella maktobalansen reproduceras. Där kodas karaktärerna efter den heterosexuella matrisens premisser och utifrån normer om respektabilitet och hegemoniska maskuliniteten där Noora reproduceras som underordnad den dominanta handlingskraftiga William. Detta visar att samtycke skrivs fram utifrån bestämda idéer om hur feminitet och maskulinitet tar sig uttryck i hantering, förmedling och förståelse av samtycke. Vilket jag har kunnat visa genom att jämföra Noora och Williams framskrivningar av samtycke där språket konstruerar karaktärerna utifrån givna identiteter konstruerade för subjektpositionerna kvinna och man. Karaktärerna skriver fram samtycke på skilda sätt men som påverkas och förhåller sig till varandras framskrivningar.

Serien har framställt relationen som romantisk istället för att problematisera relationen, framskrivningen av samtycke eller karaktären Williams beteende. Genom att närläsa

materialet, utifrån en feministisk filmanalys, har min analys synliggjort de upprepade konstruktionerna och koderna av samtycke som binärt könsuppdelat. Noora framställs upprepade gånger som självständig men ambivalent i sina känslor mot William och sina egna värderingar. William framställs att konstant försöka kontrollera och dominera Noora för att behålla sin legitima position. Språket, underliggande meningar och normer av respektabilitet och maskulinitet konstruerar karaktärerna som legitim och åtråvärd heterosexuell kvinna och man. Detta osynliggörs genom Nooras utåt sett feministiska personlighet som döljer postfeministiska idéer att feminism inte behövs.

För att återkoppla till den tidigare forskningen så har feministisk medieforskning möjliggjort för min uppsats att analysera att framskrivningarna av samtycke är skapta av ett urval av verkligheten. Urvalen speglar specifika idéer om kön men även klass och etnicitet där William uppfattas som legitim utifrån att han är en vit medelklass man. Nooras framskrivning framställs som legitim och passande i relation till Williams för att hon är en vit medelklasskvinna som uppvisar en respektabel icke-sexualitet. Detta visar ur ett intersektionellt perspektiv att kön, klass, etnicitet och sexualitet är samverkande maktsymmetrier som konstruerar William och Nooras subjektpositioner. I relation till Gunnarssons (2020) forskning skapar serien en mening kring hur samtycke förväntas att hanteras av de två könen kvinna och man. Crookston (2020) och McRobbies (2009) studier har gjort det möjligt att analysera hur en postfeministisk logik, på den djupare nivån i serien, påverkar och produceras i konstruktionen av Noora som självständig, passiv och i behov att åtrå William. William konstrueras som kontrollerande och dominant vilket Noora ska kunna hantera för att hon är självständig och jämställd med honom. Samtycke skrivs fram som svårfångat, ur Nooras behov av Williams handlingskraftiga beteende, för att Noora ska uppfattas tänka bort sina negativa feministiska tankar och bli lycklig. Vilket kan diskuteras om det skapar en farlig tro att kvinnor åtrår kontrollerande män.

Med avstamp ur Halleys (2016) forskning har analysen kunnat visa att samtycke skrivs fram som tvunget av Noora. Vilket jag kopplar till den uppvisade ambivalensen hos Noora där hon väljer att undvika konflikter med William, Vilde och Sana, samt på grund av att serien inte möjliggör andra alternativ för Noora utan det logiska i kontexten är en relation med William. Noora kodas då som frivillig och samtycker positivt, utifrån logiken om en svårfångad respektabilitet, till att umgås med William. Med argument ur Gunnarssons (2020) forskning har min närläsning av materialet kunnat visa på att William upprepat väljer att missförstå Nooras framskrivning av samtycke. Han framställs inte heller som problematisk eftersom han

uppfyller den hegemoniska maskuliniteten som legitimerar hans framskrivning av samtycke. Nooras framskrivning av samtycke kodas som ansvarig för att vara tydligare och Noora måste ta hand om problemen som William skapar med Vilde. Vilket konstrueras ytterligare genom Sanas oförstående.

Jag har kommit fram till att *Skam* visar ett urval av normer och idéer om kön/genus i framskrivningen av samtycke i karaktärernas relation. Ungdomar söker information från sin omgivning och medier för att lära sig hur de ska agera som vuxna (Ballam & Granello 2011:423). Det kan diskuteras om serien skapar en farlig tro att kvinnor som säger nej egentligen uppvisar en villighet och att män behöver övertala och uppvisa en handlingskraftighet för att kvinnor ska samtycka. Det är därför viktigt att studera medier som ungdomar tar del av som porträtterar ett svårtolkat begrepp som samtycke.

Avslutande reflektioner och vidare forskning.

Min metod och teoretiska ramverk har varit givande för att kunna besvara uppsatsens syfte och frågeställning. Med feministisk filmanalys och närläsning har jag kunnat undersöka det underliggande meningar i språket och koderna i den djupare nivån i serien. Detta har möjliggjort för att analysera och problematisera framskrivning av samtycke utifrån givna föreställningar om de binära könen kvinna och man utifrån begreppen heterosexuella matrisen, respektabilitet och hegemonisk maskulinitet. Uppsatsen tar avstamp i tidigare forskning om medieforskning, medieanalyser och empirisk forskning på samtycke som har varit viktigt för en kontextualisering av analysen.

Uppsatsens fokus har varit på Noora och William och framtida forskning skulle kunna fokusera på det homosexuella paret Isak och Evan som är huvudhandlingen i säsong tre. Genom mitt valda fokus har jag kunnat analysera produktionen av normativt heterosexualitet genom de förhandlingar av samtycke i karaktärernas relation. Gunnarssons (2020) skriver i sin studie att den forskningen som finns på homosexuella/ickebinära sexuella interaktioner visar på likheter från den heterosexuella forskningen. Det hade varit intressant att analysera hur de homosexuella karaktärerna i säsong tre bryter, eller bekräftar, heterosexuella samtyckes dynamiker för att skapa ett kritiskt förhållningssätt till könsstereotyper.

En annan vidare forskning kan vara, om vad individer som tittat på *Skam* känner kring framskrivningen av samtycke i karaktärernas relation. Halley skriver att uppfattningen att män hanterar samtycke på ett problematiskt sätt stärker den traditionella normen av manlig

ansvarighet och kvinnlig hjälplöshet (2016:259). Analysen visar att William har ett ansvar i utpressandet av Noora samtidigt avskriver jag ansvaret för Noora eftersom hon blir pressad, trots att William, inte med fysiskt våld, pressar/hotar Noora. Detta menar jag handlar om en social och psykisk framställd press där Noora inte finner andra möjligheter än att tvunget samtycka. Det hade varit intressant att analysera hur seriens kvinnliga publik uppfattar Williams beteende och diskutera hur kvinnor resonerar kring att säga nej i pressade situationer där inget våld, eller hot om våld, förekommer. För att möjliggöra för kunskap på hur det går att förebygga situationer där kvinnor inte uppfattar andra möjligheter än att tvunget samtycka.

Avslutningsvis hoppas jag att uppsatsen har visat på hur en serie kan konstruera samtycke. Medier ger aldrig en verklig utsaga om livet men gör urval som kommer uppfattas som gemensamt för individer (Kleberg 2015:24). Genom att dekonstruera mediernas framställning och konstruktion av kön kan kvinnor och män förstås som något kulturellt snarare än biologiskt som påverkar hur samtycke kan väljas att skrivas fram i fiktiva underhållningsmedier.

Referenslista

Aumont, J, Alain B, Michel M & Marc V. 1992. *Aesthetics of Film*. Översättning: Richard Neupert. Austin, Texas: University of Texas Press

Ballam, S M & Granello, P F. 2011. Confronting Sex in the Media: Implications and Counseling Recommendations. *The Family Journal: Counseling and Therapy for Couples and Families* 19(4) 421-426. DOI: 10.1177/1066480711417237

Brummett, B S. 2018. *Techniques Of Close Reading [Elektronisk resurs]*

Butler, J. 2007. *Genustrubbel: feminism och identitetens subversion*. Göteborg: Daidalos

Chaudhuri, S. 2006. *Feminist film theorists: Laura Mulvey, Kaja Silverman, Teresa de Lauretis, Barbara Creed*. London: Routledge

Connell, R & Messerschmidt, J W. 2005. Hegemonic masculinity?: rethinking the concept. *Gender & society (Online)*. (19):6, s. 829–859

Crookston, S. 2020. "Hot-for-Teacher": statutory rape or postfeminism in "Pretty Little Liars"? *Girlhood Studies (Online)*. (13):1, s. 101–116

Faldalen, J I. 2016. Nerven i ”Skam” skal være sterk og relevant. *Rushprint*. 4 April. <https://rushprint.no/2016/04/nerven-i-skam-skal-vaere-sterk-og-relevant/> (Hämtad 2021-03-26).

Gill, R. 2007. *Postfeminist media culture: Elements of a sensibility*. SAGE Publications Los Angeles, London, New Delhi. Vol 10(2) 147-166; 1367-5494. DOI: 10.1177/1367549407075898

Gill, R. 2017. *The affective, cultural and psychic life of postfeminism: A postfeminist sensibility 10 years on*. SAGE European journal of cultur studies. Vol. 20(6) 606–626. D:/O/dIo.i.1o0rg.1/107.171/1773/6173657459449147177333003

Gunnarsson, L. 2020. *Samtyckesdynamiker. Sex, våldtäkt och gråzonen däremellan*. Studentlitteratur, Lund.

Gutierrez Repetto, F. & Sanchez Espinosa, A. 2019. *Promoting ethical response-ability in the classroom through Science Fiction Literature: A feminist close reading of Joanna Russ's The Female Man*. *ReiDoCrea*, 8, 282-291.

Hall, S. 1997[2013]. *Representation: Cultural representations and signifying practices*. London: Sage.

Halley, J. 2016. "The Move to Affirmative Consent". I *Signs: Journal of Women in Culture and Society*, 42:1, 257-279.

Hirdman, A & Kleberg, M. 2015. *Mediers känsla för kön: feministisk medieforskning*. Göteborg: Nordicom

Hirdman, A. Feminitet som spektakel. Avsmak, affekt och kvinnliga kroppar. 2015. I Hirdman, Anja & Kleberg, Madeleine (red.). *Mediers känsla för kön: feministisk medieforskning*. Göteborg: Nordicom, 57-71

Kain, P. 1998. "How to do a Close Reading". *Harvard College Writing Center*. tillgänglig på: <http://writingcenter.fas.harvard.edu/pages/how-do-close-reading> (hämtad 2021-04-10)

Kleberg, M. Medieforskningens känsla för kön. 2015. I Hirdman, Anja & Kleberg, Madeleine (red.). *Mediers känsla för kön: feministisk medieforskning*. Göteborg: Nordicom, 19-36

Krüger, S. & C. Rustad, G. 2019. *Coping with Shame in a Media-saturated Society: Norwegian Web-series Skam as Transitional Object*. University of Oslo, Norway.
DOI: 10.1177/1527476417741379

Leavy, P & Harris, A M. 2019. *Contemporary feminist research from theory to practice*. New York: Guilford Press

McRobbie, A. 2009. *The aftermath of feminism: gender, culture and social change*. London: SAGE

Morva Kablamac, D. 2014. *Being the shame of society: The konstruktion of hegemonic masculinity in the film Söhretin Sonu (The end of fame)*. İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi. I 46 37-56.

NRK p3. 2017. *Skam p3*. <https://skam.p3.no/om/>. (hämtad 2021-03-26).

Palm, J. 2018. Skam blir kulturarv i Norge. SVT nyheter. 3 Juli.

<https://www.svt.se/kultur/tv-serien-skam-blir-kulturarv-i-norge> (Hämtad 2021-03-26)

Proposition 2017/18:177. *En ny sexualbrottslagstiftning byggd på frivillighet*. [Elektronisk]

Linköping: Regeringen. Tillgänglig:

<https://www.regeringen.se/4950e9/contentassets/20977a5e47ab41bd89e4ff609208bfa8/en-ny-sexualbrottslagstiftning-byggd-pa-frivillighet-prop.-201718177>

Roosvall, A. & Widestedt, K. Medier och intersektionalitet. 2015. I Hirdman, Anja & Kleberg, Madeleine (red.). *Mediers känsla för kön: feministisk medieforskning*. Göteborg: Nordicom, 35-56.

Skeggs, B. 2000. *Att bli respektabel: konstruktioner av klass och kön*. Göteborg: Daidalos.

Material

“Hele skolen hater meg”. 2015. Skam. Säsong 1, avsnitt 8. Skriven och regisserad av Julie Andem. NRK, 20 November.

“Et jævlig dumt valg”. 2015. Skam. Säsong 1, avsnitt 11. Skriven och regisserad av Julie Andem. NRK, 11 December.

“Om du bare hadde holdt det du lovet”. 2016. Skam. Säsong 2, avsnitt 1. Skriven och regisserad av Julie Andem. NRK, 4 Mars.

“Du lyver til en venninne og skylder på meg”. 2016. Skam. Säsong 2, avsnitt 2. Skriven och regisserad av Julie Andem. NRK, 11 Mars.

“Er det noe du skjuler for oss?”. 2016. Skam. Säsong 2, avsnitt 3. Skriven och regisserad av Julie Andem. NRK, 18 Mars.

“Jeg visste det var noe rart med henne”. 2016. Skam. Säsong 2, avsnitt 4. Skriven och regisserad av Julie Andem. NRK, 25 Mars.

“Jeg er i hvert fall ikke sjalu”. 2016. Skam. Säsong 2, avsnitt 5. Skriven och regisserad av Julie Andem. NRK, 1 April.

“Jeg vil ikke bli beskytta”. 2016. Skam. Säsong 2, avsnitt 6. Skriven och regisserad av Julie Andem. NRK, 22 April.

“Noora, du trenger pikk”. 2016. Skam. Säsong 2, avsnitt 7. Skriven och regisserad av Julie Andem. NRK, 29 April.

“Du tenker bare på William”. 2016. Skam. Säsong 2, avsnitt 8. Skriven och regisserad av Julie Andem. NRK, 6 Maj.

“Jeg savner deg så jævlig”. 2016. Skam. Säsong 2, avsnitt 9. Skriven och regisserad av Julie Andem. NRK, 13 Maj.

“Jeg skal forklare alt”. 2016. Skam. Säsong 2, avsnitt 10. Skriven och regisserad av Julie Andem. NRK, 20 Maj.

“Husker du seriøst ingenting?”. 2016. Skam. Säsong 2, avsnitt 11. Skriven och regisserad av Julie Andem. NRK, 27 Maj.

“Vil du flytte sammen med meg?”. 2016. Skam. Säsong 2, avsnitt 12. Skriven och regisserad av Julie Andem. NRK, 3 Juni.